

Fossielvrije mest biedt grote kans

De transitie naar fossielvrije meststoffen kan ons koploper maken. Dat vindt Herre Bartlema van het Nederlands Centrum voor de Ontwikkeling van Kunstmestvervanging (NCOK).

Het verbruik aan fossiele meststoffen is in Nederland sinds 1990 gehalveerd. Een indrukwekkende milieuprestatie, die toe te schrijven valt aan voortgang in de precisie in de bemesting met organische en anorganische meststoffen, aan gebruik van vervangende niet-fossiele meststoffen (zoals luchtwasserstikstof) en aan toenemende biologische stikstoffixatie in landbouwgronden. Daarmee is veel milieuwinst geboekt en de hectareopbrengsten zijn zelfs gestegen.

In dat licht bezien verdient het initiatief van Topsector Agri & Food, de productie van een 'Route- en Kanskaart: op naar fossielvrije meststoffen in de Nederlandse land- en tuinbouw in 2035', alle aandacht. Het document is opgesteld na consultatie van experts en betrokkenen van overheid en bedrijfsleven. De boodschap is dat transitie naar een fossielvrije bemestingspraktijk in Nederland mogelijk is en dat de basis hiervoor ligt bij vier geïdentificeerde hoofdroutes: gezonde bodem, nutriëntenefficiëntie, circulaire meststoffen en verlagen fossiele input. De kaart

beoogt bij te dragen aan de klimaatopgave van de land- en tuinbouw. Al worden met het uitfasen van het gebruik van fossiele meststoffen meer doelen gediend. De routekaart is dus van groot belang.

De gangbare fossiele stikstofmeststoffen leveren bij productie en toediening veel stikstofemissie op, zowel naar de lucht als naar het grond- en oppervlaktewater. Bij niet-fossiele alternatieve stikstofmeststoffen, die in de komende jaren in grote hoeveelheden ter beschikking komen (de renuremeststoffen), is dat niet het geval vanwege de verplichte toediening in de wortelzone en vanwege de vorm van de stikstof (ammoniumstikstof), die is niet uitspoelingsgevoelig. Dat levert stikstofruimte op voor bijvoorbeeld de PAS-melders en draagt bij aan de uitvoering van de Nitraatrichtlijn.

GEAVANCEERDE PRECISIEBEMESTING

Door de vloeibare vorm van de meeste alternatieve snelwerkende stikstofmeststoffen krijgt de ontwikkeling van geavanceerde precisiebemesting een extra impuls, zoals bij fertigatie en robotisering van de bemesting. De plantgezondheid en biodiversiteit worden gediend met het mondjesmaat plaatsen van plantenvoeding in de wortelzone, in de juiste dosering en op het juiste moment. Dat

De transitie naar een fossielvrije bemestingspraktijk in Nederland is mogelijk, betoogt Herre Bartlema.

Foto: Burt Sytsma

verschafft verkopers van Nederlandse landbouwproducten een uniek verkoopargument, namelijk 'geproduceerd zonder kunstmest'. Met de uitvoering van de routekaart zal Nederland het eerste land zijn dat ernst maakt met de invoering van Integrated Nutrient Management, zoals wordt bepleit in de strategische dialoog over de toekomst van de Europese landbouw, gevoerd op verzoek van de Europese Commissie. Daarmee verkrijgt onze landbouwminister een sterke positie in de Europese Unie als aanbieder van oplossingen in plaats van een positie als vragende partij. We willen immers van rigide gebruiksnormen naar verliesnormen en van ineffectieve middelvoorschriften als kalenderlandbouw naar doelvoorschriften. De Afrekenbare Stoffenbalans, waarvoor nu wetgeving wordt voorbereid, kan model kan staan voor de Europese Unie. Een mooi perspectief voor 2025 dankzij het initiatief van de Topsector Agri & Food. Hulde!

HERRE BARTLEMA
Voorzitter NCOK